

www.kmkt.ff.ukf.sk
www.facebook.com/FF.KMKaT

KONTEXTY

KULTÚRY A TURIZMU

1/2026

Obsah

Editoriál 5

ANDREA MOLNÁROVÁ

Interkultúrna kompetencia vo výučbe nemeckého jazyka v terciárnom vzdelávaní:
didaktické prístupy a reflexia kultúrnej diverzity 7

MICHALA FÚSKOVÁ

Bariéry rozvoja organizácií v turizme na Slovensku: analýza vnútorných a vonkajších
faktorov 21

KATARÍNA BARAČKOVÁ

Potenciál pomalého turizmu v Poloninách: súčasné perspektívy, výzvy a možnosti
regionálneho rozvoja 33

IVANA KONTRIKOVÁ ŠUSTEKOVÁ

Drotárstvo – od vandrovného zamestnania k živému dedičstvu 51

RECENZIE:

KFINZI, D. – PESSLER, M. (eds.): *Documents of Injustice. The Case of Freud. Vienna:*
Sigmund Freud Museum GmbH, 2025, 128 p. 66

ŠEDEK J. : *Network Marketing Guide – Brno: Backstage Books, 2025, 140 s.* 69

SPRÁVY:

Pofestivalové premietanie „Ozveny Etnofilmu“ 71

Turizmus v Nitrianskom kraji ako priestor spolupráce teórie a praxe:
odborná diskusia na FF UKF v Nitre 75

Účasť Ústavu manažmentu kultúry a turizmu, kulturológie a etnológie na veľtrhu
Caravan Bike Travel 2026 a perspektívy spolupráce so sektorom karavaningu 78

Medzinárodná spolupráca na Nitrianskych fašiangoch. 82

Iné trasy Dušana Scholtza 86

Julia Tomesko: Kvety pre Nitru – vernisáž výstavy a workshop olejomalby 89

ÚMKTKE

ÚSTAV
MANAŽMENTU
KULTÚRY A TURIZMU
KULTUROLÓGIE
A ETNOLÓGIE

Redakčná rada:

prof. PhDr. Jaroslav Čukan, Csc. – predseda
prof. PhDr. Boris Michalík, PhD.
doc. Dr. Vladimír Senić
PhDr. Michal Kurpaš, PhD.
DrSc. Sandra Kralj Vukšić, PhD.
doc. PhDr. Monika Štrbová, PhD.
doc. PhDr. Marián Žabenský, PhD.
doc. Mgr. Silvia Letavajová, PhD.
doc. PhDr. Zuzana Slušná, PhD.

Šéfredaktor:

doc. Mgr. Silvia Letavajová, PhD.
E-mail: sletavajova@ukf.sk

Zodpovedná redaktorka:

doc. PhDr. Monika Štrbová, PhD.
E-mail: mstrbova@ukf.sk

Preklad do anglického jazyka:

Mgr. Jana Hučková, PhD.

Technický redaktor:

PhDr. Roman Zima, PhD.

Foto na obálke:

Workshop olejomalby
Zdroj: Adriana Varhanych, 2026

Adresa redakcie:

Kontexty kultúry a turizmu
Ústav manažmentu kultúry a turizmu,
kulturológie a etnológie
FF UKF v Nitre
Štefánikova 67, 949 74 Nitra
Tél.: 037/64 08 361
E-mail: jsollarova@ukf.sk

Všetky príspevky sú recenzované.
Neprešlo jazykovou úpravou.
Náklad: 80 ks

IČO vydavateľa: 00 157 716

Periodicita vydávania: 2x ročne

Poradové číslo periodickej tlače: 1/2026

Dátum vydania:

Ročník vydávania periodickej tlače: 19. ročník

Registračné číslo Ministerstva kultúry SR:

EV3217/09

ISSN 1337-7760

Elektronická verzia: kmkt.sk/kontexty

Správa

Medzinárodná spolupráca na Nitrianskych fašiangoch

Fašiangy sú každoročne pomyselným prológom letného semestra akademického roka a možnosťou realizácie významnej tvorivej aktivity študentov a študentiek Ústavu manažmentu kultúry a turizmu, kulturológie a etnológie FF UKF v Nitre. Tradične sa zúčastňujú sprievodu v rámci Nitrianskych fašiangov organizovaných Mestom Nitra, ktorý je zviditeľnením ich niekoľko-mesačného úsilia ako aj dôstojnou reprezentáciou pracoviska i fakulty.

Mimoriadne cennou sa stala tento rok najmä medzinárodná spolupráca s Chorvátskou republikou, keď sa na nich mohli zúčastniť tradičné josipovské slamené medvede z obce Josipovec Punitovský – zachovávajúc tak kultúrneho dedičstvo dolnozemskej Slovákov v Slavónii. Iniciátormi ich pozvania sa stali prof. Mgr. Miroslav Ballay, PhD. a PhDr. Michala Fúsková, PhD. v snahe spropagovať nielen akademickej, ale i širšej nitrianskej verejnosti hodnoty tradičnej kultúry. Na základe už skôr vzhliadnutého dokumentárneho filmu *Slamené medvede – symbol lokálnej identity josipovských Slovákov* (2024, réžia: Igor Miličić) na medzinárodnom festivale Etnofilm Čadca na jeseň roku 2024 sa obrátili na riaditeľku Slovenského kultúrneho centra v Osijeku dr. sc. Sandru Kralj Vukšić, ktorá s nadšením reflektovala na ponuku prísť do Nitry a kompetentne zorganizovala príchod týchto priamych nositeľov unikátnej fašiangovej tradície.

Významná návšteva, ktorou nás poctili obyvatelia obce Josipovac Punitovački nadobudla neoceniteľný kultúrno-osvetový i edukačný rozmer. Vďaka Zväzu Slovákov žijúcich v Chorvátsku, Slovenskému kultúrnemu centru Našice a Matici slovenskej Josipovec Punitovský sa mohla nadviazať podnetná platforma kultúrnej výmeny v odovzdávaní zručností, technológií a umu na Slovensku už zaniknutej fašiangovej tradície. Dôležitosť významu tejto zahraničnej návštevy vyzdvihlo aj vedenie mesta Nitra, keďže obec Josipovac okrem iného prináleží do župy jeho partnerského mesta Osijek v Slavónii. Pán viceprimátor Mesta Nitra Mgr. Miloslav Špoták spolu s pani vedúcou odboru kultúry Mesta Nitra Mgr. Dagmar Bojdovou s veľkým záujmom prijali na radnici vzácnu delegáciu v zastúpení dr. sc. Sandry Kralj Vukšić riaditeľky Slovenského kultúrneho centra Našice a predsedníčky Rady slovenskej národnostnej menšiny v Osijeku, pána dipl. Ing. el. Mirka Vavru – predsedu Zväzu Slovákov v Chorvátsku, pani un. mag. oe. Rozáliu Kukučkovú – predsedníčku Matice Slovenskej Josipovec Punitovský a pána bacc. Ing. aediff. Dalibora Funjaka – predsedu Rady slovenskej národnostnej menšiny a Štefanija Kanisek, tanečná vedúca Slovenského kultúrno-umeleckého spolku Bratov Banasovcov v Josipovci Punitovskom. Stretnutie zahraničných hostí z Chorvátska s oficiálnymi predstaviteľmi mesta Nitra otvorilo

podnetné možnosti spolupráce medzi Slovákami v Slavónii a mestom Nitra. Po oficiálnom prijatí absolvovali zahraniční hostia prehliadku Nitrianskeho hradu s našou internou doktorandkou Mgr. Liudmylou Trubinovou.

Študenti a študentky Ústavu manažmentu kultúry a turizmu, kulturológie a etnológie FF UKF v Nitry tak mohli už od skorého rána dňa 14. februára 2026 zažiť cenný workshop prípravy fašiangovej masky slameného medveda a oboznámiť sa tak s technológiou i postupmi jej vzniku. Josipovskí muži totiž priviezli zo svojej obce špeciálny ovos, ktorý len pre túto príležitosť vysiali, ručne skosili, usušili a pokrútili do jednotlivých potrebných húžiev. Príprava autochtónnych členov lokálneho spoločenstva z Josipovca teda trvala neuvěřiteľný celý rok. Nezabudnuteľným zážitkom z tohto workshopu bolo už len sledovať fascinujúci proces krútenia húžiev na parkovisku pred budovou ŠD UKF Nitra (B. Slančíkovej 1). Tie sa následne technikou krútenia obmotali okolo jednej osoby tvoriaceho stojan a vzápätí vymotali ich obkružením na telo maskovanej postavy. Začínalo sa nohami, trupom a rukami. Hlavu každého slameného medveda pokrývala čierna pančucha a klobúk. Každý medveď hrmotajúc za sebou ťahal hrniec a spolu s lomožom vytváral démonický hluk svojím krikom a vreskotom. Odborný workshop významne poskytol priestor na autentické sprostredkovanie tejto jedinečnej tradície a jej hlbšie pochopenie v akademickom prostredí medzi študentmi. Vyústil do unikátnej príležitosti zaodieť sa do slameného medveda a autenticky si vyskúšať rolu predvádzania tejto démonickej symbolicky plodivej zoomorfnej masky. Naši dvaja študentmi sa ideálne pripojili k josipovským slameným medvedom a ich účasť vo fašiangovom sprievode v Nitre predstavovala významný krok k uchovávaniu a propagácii tohto nehmotného kultúrneho dedičstva, zapísaného v roku 2022 do Registra kultúrneho dedičstva Chorvátskej republiky. Osem originálnych slamených medvedov oživilo fašiangový sprievod originálnym espritom, magicko-obradovou dávkou archaickej významovosti. Prezentácia tradícií Slovákov z Josipovca Punitovského tak posilnila medzinárodnú spoluprácu v oblasti kultúry a obohacujúco zviditeľnila i naše pracovisko.

Miroslav Ballay

Obrázok č. 1 až 2: Medzinárodná spolupráca na Nitrianskych fašiangoch

Zdroj: Nikita Grachev, 2026

Obrázok č.3: Tradičné josipovské slamené medvede z obce Josipovec Punitovský

Zdroj: Nikita Grachev, 2026